

ע"פ 6520/15 - שלום עידן שרעבי נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

ע"פ 6520/15 - א'

לפני: כבוד השופט מ' מזוז

המערער: שלום עידן שרעבי

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשה לעיכוב ביצוע גזר דינו של בית המשפט המחוזי
בבאר שבע מיום 1.9.2015 בת"פ 20850-01-13
שניתן על ידי כבוד השופט א' ביתן

תאריך הישיבה: י"ח בתשרי התשע"ו (1.10.2015)

בשם המערער: עו"ד דני גרינברג

בשם המשיבה: עו"ד תומר סגלוביץ

החלטה

1. בקשה לעיכוב ביצוע עונש מאסר בפועל בן שלוש שנים אשר הושת על המערער על-ידי בית המשפט המחוזי בבאר שבע (כב' השופט א' ביתן) במסגרת גזר דינו שניתן ביום 1.9.2015 בת"פ 20850-01-13, וזאת עד להכרעה בערעור שהגיש המערער לבית משפט זה.

2. ביום 3.6.2015 הורשע המערער, על-יסוד הודאתו בעובדותיו של כתב אישום שתוקן במסגרת הסדר טיעון. כתב האישום המתוקן ייחס למערער חמישה אישומים שעניינם מעשי שוד, נסיון שוד וקשירת קשר לביצוע שוד, בצוותא עם און יהודה (להלן: און), דקל אפרגן (להלן: דקל) וד.מ., שהיה קטין בעת הגשת כתב האישום (חלק מהמעשים בוצע על-ידי כל הארבעה וחלק על-ידי אחדים מהם). מעשים אלה, שהתרחשו באילת, הופנו כולם כלפי בני מיעוטים או כלפי אזרחים זרים שאינם תושבי ישראל, וכללו לעתים שימוש באלימות, איום באמצעות אקדח או חפץ הנחזה לאקדח והתחזות לאנשי משטרה.

בגין מעשיו אלה, בהם הודה כאמור, הורשע המערער בביצוען של העבירות הבאות: קשירת קשר לפשע, לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); חטיפה, לפי סעיף 369 לחוק העונשין; שתי עבירות שוד, לפי סעיף 402(ב) לחוק העונשין; תקיפה בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 382 לחוק העונשין ונסיון שוד, לפי סעיף 403 סיפא לחוק העונשין.

3. במקביל לכך, הוגש כתב אישום נפרד נגד שותפיו של המערער לעבירות האמורות (און, דקל וד.מ.), שכפרו בביצוע המעשים שלעיל (ת"פ 20813-01-13). ההליך נגדם התנהל בפני כב' השופטת ט' חיימוביץ' בבית המשפט המחוזי בבאר שבע בשבתו כבית משפט לנוער. הראיה המרכזית נגד השלושה הייתה אמרתו של המערער, אשר הפליל אותם בחקירתו במשטרה במסגרת הודאתו באישומים נגדו. במהלך המשפט הוכרז המערער כ"עד עוין", לאחר שחזר בו מהודאתו זמן קצר לאחר שניתנה, ואמרתו הוגשה לפי סעיף 10א לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971. בהכרעת דין שניתנה ביום 3.9.2014, זיכה בית המשפט את און, דקל וד.מ. בחלק מהאישומים נגדם, נוכח פגמים שמצא בחקירתו של המערער ולאור חזרתו בו מהודאתו, אך הרשיע אותם באישומים להם נמצאה תוספת ראייתית מספקת. ביום 25.3.2015 גזר בית המשפט על און וד.מ. עונשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, מאסר על תנאי ופיצוי לחלק מנפגעי העבירות. על דקל נגזרו מאסר על תנאי, שירות לתועלת הציבור ופיצוי לאחד הנפגעים.

4. במסגרת גזר הדין שניתן בעניינו של המערער ביום 1.9.2015, הושתו עליו שלוש שנות מאסר בפועל וכן מאסר על תנאי, כפי שהוסכם בין הצדדים בגדר הסדר הטיעון. בנוסף, המערער חויב בתשלום פיצוי לחלק מנפגעי העבירות. בית המשפט ציין בגזר דינו, מחד, את חומרת מעשיו של המערער והנסיבות המחמירות הכרוכות בביצוע העבירות, את העובדה כי מדובר במעשים חוזרים שתוכננו מראש, וכן את הפגיעה של המערער בתחושת הביטחון של הציבור. מאידך, בית המשפט הכיר בנסיבות אותן יש לזקוף לזכות המערער, ובהן: הודאתו במשטרה ושיתוף הפעולה שלו עם חוקריו; הרשעת המעורבים האחרים בפרשה רק בחלק קטן מהמעשים והעונשים הקלים יחסית שהושתו עליהם; גילו הצעיר, נסיבות חייו המורכבות, אי הסתככותו בעבירות נוספות והעדר עבר פלילי; שהייתו ב"מעצר בית" במשך תקופה ארוכה והשתתפותו בטיפול למניעת שימוש לרעה באלכוהול; היותן של שלוש שנות המאסר תקופה משמעותית, בפרט למערער שלו זה מאסר ראשון.

בית משפט קמא נענה לבקשתו של המערער ועיכב את ביצוע מאסרו בפועל עד ליום 6.10.2015, בהתחשב במצבו הרפואי של אביו, בכך שזהו מאסרו הראשון ובעובדה שרוב זמן המשפט היה משוחרר והתייצב לדיונים בעניינו כסדרם.

5. כעת מונחת בפני בקשה לעיכוב נוסף של ביצוע מאסרו בפועל של המערער, עד להכרעה בערעור שהוגש לבית משפט זה על עונש המאסר בפועל. בפי בא כוחו של המערער מספר נימוקים. ראשית, המערער הוא אדם צעיר, בן

23, הנעדר עבר פלילי עובר להרשעתו בתיק דן ואשר לו זו תקופת מאסר ראשונה בחייו. שנית, תקופת המאסר הינה ארוכה. שלישית, העבירות המיוחסות למערער בוצעו לפני כשלוש שנים, ובחלק מהזמן שעבר מאז היה נתון המערער בתנאים מגבילים, אותם לא הפר מעולם. רביעית, המערער התייצב לכל הדיונים בעניינו בבית המשפט המחוזי.

כמו כן, נטען כי טובים הם סיכויי הערעור, אשר נסמך על שתי טענות עיקריות. האחת, כי המערער לא נתן את הסכמתו להסדר הטיעון שהוצג ואושר על-ידי בית משפט קמא. השניה, כי הסדר הטיעון נוגד את עקרונות הצדק ומעוותם, בהיותו חורג באופן קיצוני בחומרתו כלפי המערער לעומת שותפיו לעבירות, אשר עניינם נדון כאמור בהליך נפרד ומקביל. לבסוף, טוען בא כוח המערער כי לא יגרמו כל נזק או עיוות דין אם יישמע ערעורו של המערער בהיותו מחוץ לכותלי בית האסורים.

6. בדיון לפני חזר בא כוח המערער על טענותיו בבקשה שבכתב. הוא טען כי מרשו סובל מהפרעות קשב ומתקשה בהבנה של דברים בסיסיים. לטענתו, הבנת המערער בנוגע להסדר הטיעון הייתה שהעונש של שלוש שנות מאסר מתייחס לעונש שהתביעה תדרוש, בעוד ההגנה תהיה חופשית לטעון אחרת, ולענין זה גם הפנה להתכתבות מסרוני בין המערער לבין בא כוחו בהליך בפני בית משפט קמא, שצורפה לערעור שהגיש לבית משפט זה.

בתגובה לכך טען בא כוח המדינה כי טענת בא כוח המערער היא למעשה טענה לכשלבייצוג של סנגורו של המערער בהליכים בבית המשפט המחוזי, ולכן היה עליו לצרף את תגובת הסנגור. כן נטען שהמערער נתן הסכמתו במפורש בפני בית משפט קמא להסדר הטיעון, וכי אין בחלופת המסרוני כדי להצביע על אי הבנה כנטען. באשר להשוואה לעונשים שהוטלו על השותפים של המערער, הפער בענישה נובע מכך ששותפיו זוכו בהליך נפרד מרוב העבירות בהן הורשע המערער. לבסוף, נטען כי נוכח העונש שהוטל על המערער, הסיכוי שייווצר מצב של ריצוי יתר הוא קלוש.

דיון והכרעה

7. לאחר עיון, לא מצאתי כי מתקיימת בעניינו של המערער עילה המצדיקה את עיכוב ביצוע עונשו מעבר לעיכוב הביצוע עליו הורה בית משפט קמא.

8. השיקולים לדחיית ביצועו של עונש מאסר שהושת על מי שהורשע בדין נמנו בפסק הדין בענין שוורץ (ע"פ 111/99 שוורץ נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(2) 241 (2000)). נקודת המוצא היא כי על בית המשפט להפעיל את שיקול דעתו באופן המביא בחשבון את האינטרס הציבורי באכיפה מיידית של המאסר, עוד בטרם בירור הערעור, אך מנגד עליו להקפיד כי מימוש אינטרס זה אינו פוגע במבקש ובזכויותיו במידה העולה על הנדרש. לשם כך, על בית המשפט לבחון, בין היתר, את טיב הערעור וסיכויי הצלחתו, את משך תקופת המאסר, את חומרת העבירה ונסיבות ביצועה, את עברו הפלילי של הנאשם וכן נסיבות אישיות המיוחדות לכל נאשם ונאשם (ע"פ 5741/04 יקירביץ' נ' מדינת ישראל (12.9.2004); ע"פ 37/07 פרג' נ' מדינת ישראל (11.2.2007); ע"פ 8676/07 חג' יחיא נ' מדינת ישראל (23.10.2007)).

9. בענייננו נראה כי כל השיקולים מובילים למסקנה שאין מקום לעיכוב ביצוע עונש המאסר שהושת על המערער.

ראשית, העונש שהושת על המערער - שלוש שנות מאסר לריצוי בפועל - הוא העונש עליו הסכימו הצדדים במסגרת הסדר הטיעון, ובית משפט קמא נענה להסכמה זו. אין לקבל את הטענה כאילו המערער לא הבין למה נתן הסכמה. בפרוטוקול בית משפט קמא מיום 3.6.2015 מצהיר המערער, בהמשך להצהרה דומה של סנגורו, כי הוא "מודע לפרטי הסדר הטיעון". לא מצאתי בחליפת המסרונים ראייה לסתור את ידיעתו והבנתו של המערער באשר למה שהוסכם לענין העונש.

שנית, גזר הדין בעניינו של המערער ניתן כאשר בפני בית המשפט עמד פסק הדין בעניינם של שותפיו לעבירות, ובית המשפט נתן בגזר דינו משקל, בין היתר, לעונשים הקלים יותר שהושתו על שותפיו של המערער.

שלישית, הערעור שהגיש המערער הוא על גזר הדין בלבד. בגזר הדין קובע בית המשפט כי העונש שהיה ראוי להטיל על המערער אלמלא הסדר הטיעון הוא "חמור משמעותית מזה המוצע בהסדר הטיעון" (פסקה 12 שם). ואכן, אין ספק כי בהתאם לענישה המקובלת בעבירות בהן הורשע המערער, הוא צפוי היה לעונש מאסר לתקופה ארוכה משמעותית מזו שנגזרה עליו אלמלא הסדר הטיעון. בנסיבות אלה, ומבלי לנקוט עמדה באשר לסיכויי הערעור, קשה להלום מצב בו עונשו של המערער יופחת, אם בכלל, באופן שעד לשמיעת הערעור והכרעה בו הוא ירצה עונש לתקופה ממושכת יותר מזו שתיגזר עליו.

10. סוף דבר: הבקשה לעיכוב ביצוע עונש המאסר - נדחית. המערער יתייצב לריצוי עונשו ביום 6.10.2015, בהתאם להחלטת בית משפט קמא מיום 1.9.2015.

ניתנה היום, י"ח בתשרי התשע"ו (1.10.2015).

ש ו פ ט